

Advies

van de VREG van 17/11/2023

met betrekking tot het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, het besluit van de Vlaamse Regering van 23 april 2021 tot uitvoering van het decreet van 30 november 2018 betreffende de gebouwenpas en het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2022 tot oprichting van een uniek loket voor de aanvraag en behandeling van bepaalde woon- en energiepremies en tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010 en het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021, zoals principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 20 oktober 2023

Inhoud

Inleiding	3
Bespreking	3
1. Beheer van netten door de netbeheerders (art. 2 en 50).....	3
2. Droopregeling (art. 3)	7
3. Berekening van de compensatie in het kader van technische flexibiliteit (art. 4).....	9
4. Erfdienstbaarheden van de netbeheerder (art. 5)	9
5. Structurele verlenging van de winterperiode met een afsluitingsverbod (art. 8)	11
6. Wijzigingen aan premies (art. 9-17)	11
Conclusie.....	12

Inleiding

De VREG ontving op 20 oktober 2023 de vraag van de Vlaamse minister, bevoegd voor het energiebeleid, om binnen een termijn van 30 dagen een advies te verlenen bij [het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, het besluit van de Vlaamse Regering van 23 april 2021 tot uitvoering van het decreet van 30 november 2018 betreffende de gebouwenpas en het besluit van de Vlaamse Regering van 4 februari 2022 tot oprichting van een uniek loket voor de aanvraag en behandeling van bepaalde woon- en energiepremies en tot wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010 en het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021](#), zoals principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 20 oktober 2023 (hierna “Ontwerpbesluit”).

Bespreking

Hieronder onze bedenkingen bij een aantal bepalingen in het Ontwerpbesluit.

1. Beheer van netten door de netbeheerders (art. 2 en 50)

Artikel 2 geeft uitvoering aan art. 4.1.8/5 van het Energiedecreet: er wordt bepaald welke andere netwerken de distributienetbeheerders en hun werkmaatschappij kunnen bezitten, ontwikkelen, beheren en exploiteren. Er is niets bepaald voor de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit. Dit betekent dat Elia in het Vlaams Gewest enkel het plaatselijk vervoernet van elektriciteit kan bezitten, ontwikkelen, beheren en exploiteren, maar geen andere netten.

1.1 Titel van de nieuwe afdeling

Krachtens artikel 2 wordt een nieuwe afdeling III/1 ingevoegd in het Energiedecreet, met als titel “activiteiten van de netbeheerders”. Dit is een erg ruime titel, gezien in het enige artikel dat daaronder zal ressorteren enkel sprake is van de netten die de distributienetbeheerders en hun werkmaatschappij kunnen bezitten, ontwikkelen, beheren en exploiteren, en dit trouwens naast hun klassieke netbeheerderstaken. Beter is de titel af te stemmen op de veel beperktere inhoud van de afdeling. En dat is: “andere netwerkactiviteiten van de distributienetbeheerders en hun werkmaatschappij”.

1.2 Wat betreft de woorden “rechtstreeks of onrechtstreeks”

In het, krachtens artikel 2, nieuw in te voegen artikel 3.1.31/1, is sprake van *rechtstreeks of onrechtstreeks* bezitten, ontwikkelen, beheren en exploiteren van netten.

Art. 3.1.31/1 zou bepalen: *“Distributienetbeheerders en hun werkmaatschappij kunnen naast aardgasdistributienetten en elektriciteitsdistributienetten ook de volgende netten rechtstreeks of onrechtstreeks:*

1° bezitten, ontwikkelen, beheren en exploiteren: [...]

2° ontwikkelen, beheren en exploiteren: [...]”

Art. 4.1.8/5, lid 2, de decretale rechtsbasis voor dit uitvoeringsartikel, bepaalt: *“De Vlaamse Regering bepaalt welke netten distributienetbeheerders, de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit en hun werkmaatschappij kunnen bezitten, ontwikkelen, beheren en exploiteren.”*

Alwaar het in het Energiedecreet dus enkel handelt over de (al dan niet) mogelijkheid tot bezitten, ontwikkelen, beheren en exploiteren van bepaalde netten in hoofde van de netbeheerder zelf (dus: rechtstreeks), handelt het in het Ontwerpbesluit over rechtstreeks of onrechtstreeks uitoefenen van die rechten. Het Ontwerpbesluit heeft bijgevolg een ruimere draagwijdte dan het Energiedecreet. We begrijpen dat de toelating die -decretaal gezien- gegeven kan worden aan de netbeheerder, ook geldt voor entiteiten waarin de netbeheerder participeert. Dit lijkt ons terecht (*qui peut le plus, peut le moins*), en meer zelfs: indien de ‘andere activiteit’ toegelaten wordt, wordt deze bij voorkeur uitgeoefend door een entiteit die enigszins gescheiden is (juridisch, beheersmatig) van de netbeheerder zelf. Dit om kruissubsidiëring te vermijden.

Het is weliswaar onduidelijk wat met onrechtstreeks bezitten, ontwikkelen, beheren en exploiteren bedoeld wordt. Worden louter dochterondernemingen beoogd, of tevens geassocieerde ondernemingen? Best wordt, naar gelang de bedoeling, een link gelegd met de in het Energiedecreet gedefinieerde begrippen ‘met een onderneming geassocieerde ondernemingen’ en ‘met een onderneming verbonden ondernemingen’ (art. 1.1.3, 84° en 85° van het Energiedecreet).

1.3 Andere netwerkactiviteiten

Artikel 31 van de Vierde Elektriciteitsrichtlijn¹ stelt dat lidstaten, of de aangewezen bevoegde instanties, het *recht kunnen verlenen* aan distributiesysteembeheerders om *netwerken* die geen elektriciteitsnetwerken zijn, te bezitten, te ontwikkelen, te beheren of te exploiteren. Hetzelfde geldt voor de transmissienetbeheerder (art. 40, lid 8 van de voornoemde richtlijn).

Art. 4.1.8/5 van het Energiedecreet mandateert de Vlaamse Regering om dat recht aan de distributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit en hun werkmaatschappij toe te kennen: de Vlaamse regering kan bepalen welke netten de distributienetbeheerders, de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit en hun werkmaatschappij kunnen bezitten, ontwikkelen, beheren en exploiteren.

¹ RICHTLIJN (EU) 2019/944 VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU

In tegenstelling tot wat geldt tot andere (niet-netwerk)activiteiten, moet de noodzaak van dergelijke ‘andere’ activiteiten niet door de VREG beoordeeld worden. Niettemin lijkt het wenselijk om na te gaan welke consequenties dergelijke andere netwerkactiviteiten kunnen hebben op de kosten en baten van de distributienetbeheerders: zorgen de vermelde activiteiten en/of het bezit van de onderliggende assets voor synergievoordelen in hoofde van de netbeheerders, of leiden deze activiteiten juist tot een verminderde focus op de kerntaken van (*in casu*) de elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders? En indien er synergievoordelen zijn, op welke manier worden deze toegewezen aan de gebruikers van de verschillende netten? Op het eerste gezicht lijkt de Vlaamse Regering aan deze vraagstelling zondermeer voorbij te zijn gegaan. Verder kunnen de omvang en het risicoprofiel van de vermelde activiteiten ook een negatieve impact hebben op de kredietbeoordeling van Fluvius, hetgeen er op haar beurt toe leidt dat de distributienetbeheerders zich aan minder gunstige voorwaarden kunnen financieren.

De termijn waarbinnen de Vlaamse Regering de VREG heeft verzocht om een advies te verstrekken over dit ontwerp van besluit, stelt ons niet in staat een diepgaande studie uit te voeren die op bovenvermelde vragen een compleet antwoord kan bieden.

Bij wijze van voorbeeld halen we de activiteiten inzake het beheer van warmte- en koudnetten aan. Dit laatste is op heden een activiteit die niet onderworpen is aan een decretaal monopolie. Indien er synergievoordelen zijn aan het gezamenlijk beheren van elektriciteits-, aardgas en warmtenetten moet de vraag gesteld worden hoe een gelijk speelveld kan worden gegarandeerd voor andere potentiële warmtenetbeheerders. Gelijkaardige vragen kunnen ook gesteld worden voor het beheer van de netten voor afvoer van het afvalwater.

We verwijzen ook naar het volgende item waarbij we expliciet focussen op de activiteiten inzake waterverdelingsnetten.

1.4 Waterverdelingsnetten

Wat betreft de waterverdelingsnetten wordt bepaald dat het niet aangewezen is dat de distributienetbeheerders en hun werkmaatschappij ook eigenaar zijn van dergelijke netgebonden activa. Bijgevolg wordt ‘bezit’ niet toegelaten. De mogelijkheid tot ontwikkelen, beheren en exploiteren namens een derde-eigenaar wordt wel mogelijk gemaakt. Er wordt evenwel niet toegelicht waarom deze argumentatie enkel wordt uitgewerkt voor waterverdelingsnetten en niet voor de andere netten.

Gaat dezelfde redenering niet op voor de andere opgesomde netgebonden activiteiten? Waarom kan ook daarvan niet geopperd worden dat het niet aangewezen is dat de distributienetbeheerders en hun werkmaatschappij ook eigenaar zijn van **elektronische communicatienetwerken**, openbare verlichtingsnetten, het openbaar saneringsnetwerk, warmte-en koudnetten; waterstofnetten en **CO2-netten**? (het één al meer dan het ander). Dit in het kader van het doel: zich concentreren op de kerntaak. Het lijkt minstens aangewezen om een argumentatie op te nemen waarom het ene wel en het andere niet toegelaten wordt, teneinde de onderscheiden behandeling te duiden.

1.5 Bezit, door DNB of werkmaatschappij, van bepaalde bestaande onderdelen van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit

Het laatste lid van het nieuw in te voegen artikel 3.1.31/1 bepaalt: *“De distributienetbeheerders kunnen ook bepaalde bestaande onderdelen van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit rechtstreeks bezitten.”*

Dit wordt als volgt gemotiveerd:

“Hierbij moet worden opgemerkt dat momenteel ook bepaalde delen van het 36 kV-net (als eigendom van Fluvius West) en delen van het 70 kV-net (als eigendom van Fluvius Limburg), binnen de beheersperimeter van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, waarvan Elia Transmission Belgium NV als beheerder het beheer waarneemt, vallen. Ten einde die bestaande situatie naar de toekomst toe niet onmogelijk te maken, wordt bepaald dat de elektriciteitsdistributienetbeheerders ook bepaalde bestaande onderdelen (lees: lijnen) van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit kunnen bezitten, maar niet ontwikkelen en exploiteren of uitbaten. De uitbating ervan blijft bij de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, wat inhoudt dat beide partijen hierover overeenkomsten zullen afsluiten”.

Bij ons weten bestaat in de praktijk volgende situatie: er zijn 36 kV- en 70 kV-lijnen die tot het plaatselijk vervoernet van elektriciteit behoren (cfr. beslissing van de VREG tot vaststelling van dit net²) en die eigendom van, ofwel Elia, ofwel een distributienetbeheerder zijn. De beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, Elia, heeft hoe dan ook het juridische beheersrecht op deze lijnen, maar bepaalde taken worden in de feiten uitgevoerd door de distributienetbeheerder (in opdracht en voor rekening van de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit) – als onderaannemer als het ware.

Er bestaan dus onderlinge overeenkomsten tussen Elia Transmission Belgium (“ETB”) als beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, enerzijds, en een of meerdere distributienetbeheerders waarbij de distributienetbeheerders bepaalde exploitatie-aspecten opnemen in naam en voor rekening van ETB. Deze overeenkomst(en) zouden na inwerkingtreding van art. 4.1.8/5 van het Energiedecreet (krachtens artikel 50 van het Ontwerpbesluit), samengelezen met het nieuwe artikel 3.1.31/1, *contra legem* worden. Want op grond van art. 4.1.8/5 van het Energiedecreet, en gezien de uitvoeringsbepaling van artikel 3.1.31/1 Energiebesluit, moet men besluiten dat het de netbeheerder niet is toegestaan om onderdelen van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit te beheren en te exploiteren. Dit resulteert in de vaststelling dat de distributienetbeheerders, of hun werkmaatschappij, de exploitatie van bepaalde delen van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit verder niet meer zullen kunnen uitvoeren. Elia zal dit ofwel zelf moeten opnemen, dan wel een derde hiertoe moeten contracteren. Volgens de VREG ontbreekt de noodzaak om deze exploitatie-taken door de distributienetbeheerders expliciet te verbieden.

² initieel bij beslissing [BESL-2011-14](#); werd in 2014 volledig herzien bij beslissing [BESL-2014-14](#).

2. Droopregeling (art. 3)

Artikel 3 van het Ontwerpbesluit heeft tot doel de mogelijkheid om de “droop regeling” (bij decentrale productie-installaties als een vorm van gereserveerde technische flexibiliteit te beschouwen. De uitbreiding van technische flexibiliteit naar productie die wordt afgeregeld op basis van de netspanning stuit echter op een aantal bezwaren.

Vooreerst zal het de focus op het aanboren van marktflexibiliteit in hoofde van de netbeheerder verzwakken (zie ook verder onze opmerkingen over de vergoeding voor technische flexibiliteit).

Verder wijzen we op de vermelding in de [nota aan de Vlaamse Regering](#) naar het technisch voorschrift C10/11. De nota haalt terecht aan dat Fluvius zou kunnen voorstellen om via het voorschrift een “droop regeling” verplicht te maken, zij het evenwel na een publieke consultatie en een goedkeuring door de VREG. De energieregulator is Europeesrechtelijk (art. 58,(7) van de Vierde Elektriciteitsrichtlijn) immers bevoegd om ofwel zelf aansluitings- en toegangsvoorwaarden vast te stellen, ofwel de voorgestelde voorwaarden goed te keuren. In de C10/11 wordt een vermogensreductie afhankelijk van de spanning momenteel echter als een optie genoemd, niet als een vereiste. Uit de homologatielijst C10/26 blijkt bovendien dat sommige omvormers deze optie op vermogensreductie of droop-control niet hebben.

Een vermogensreductie is een softwarematige functie die dus slechts beschikbaar is op sommige omvormers. Bij de bestaande omvormers zou de installateur opnieuw moeten langskomen om de functie in te stellen. Er is bovendien geen garantie dat de instelling dan volledig correct zou gebeuren. Daarnaast kan de instelling van de parameters mogelijk nadien nog door netgebruikers worden aangepast. Hierdoor is een correcte werking van de droop regeling niet gegarandeerd.

Het klopt dat de netgebruiker zelfgeproduceerde energie zou kunnen blijven gebruiken bij een vermogensreductie maar het kan zeker voorkomen dat meer productie wordt afgeregeld dan de momentane consumptie. De productie wordt immers beperkt vanaf het ogenblik dat de spanning boven een bepaalde waarde uitstijgt, wat ertoe leidt dat er meer energie van het net zal moeten afgenomen worden. Dit is in strijd met het basisprincipe zoals uiteengezet door art. 13, 6. c) van de EU Verordening 2019/943 dat stelt dat zelfgeproduceerde elektriciteit niet mag worden beperkt, tenzij er geen andere mogelijkheid bestaat om problemen inzake de netbeveiliging op te lossen.

De toekenning van de forfaitaire schadevergoeding zal niet automatisch worden uitgereikt bij activering, maar volgens de nota enkel aan de netgebruikers die “regelmatig en/of langdurige” vermogensreducties wegens te hoge spanningen vaststellen. Het is ons niet duidelijk wat regelmatig en/of langdurig betekent. De netgebruiker ondervindt schade bij iedere vermogensreductie, ook bij de eerste of kortstondige vermogensreductie.

Een correcte opvolgbaarheid en vergoedbaarheid van flexibiliteit zijn voor de VREG van primordiaal belang. Deze twee voorwaarden zijn volgens de VREG met het huidige voorstel echter niet voldaan. De netgebruikers zullen immers niet automatisch worden geïnformeerd wanneer er een vermogensreductie heeft plaatsgevonden. Enkel de netgebruikers die beschikken over een adequaat monitoringssysteem en die in staat zijn om dit correct kunnen interpreteren zouden dan een forfaitaire schadevergoeding kunnen aanvragen. **Een vermogensreductie verplichten zou er dus toe leiden dat bepaalde (en mogelijks grote) groepen van netgebruikers worden uitgesloten van het verkrijgen van een forfaitaire schadevergoeding.** Bovendien zullen er door de toepassing van vermogensreductie minder omvormers volledig uitvallen, hetgeen wellicht sneller opvalt bij een distributienetgebruiker, waardoor er de facto nog minder aanvragen tot vergoeding zullen zijn. Als de netbeheerder door dit alles uiteindelijk minder aanvragen ontvangt, kan hij ten onrechte denken dat het net voldoende sterk is, waardoor hij niet het correcte investeringsbeleid zal voeren.

Door bovendien in het Energiebesluit de vergoeding voor modulatie op gelijke hoogte te behouden met uitvallende omvormers zou een oneerlijke situatie ontstaan voor netgebruikers die een vermogensreductie correct kunnen detecteren en een forfaitaire schadevergoeding kunnen aanvragen. Zij zullen meer schadevergoeding ontvangen per afgeregelde hoeveelheid aan energie dan netgebruikers die een uitvallende omvormer hebben. Dit vergroot de discriminatie tussen netgebruikers en is in strijd met het principe van gelijke behandeling.

Gelet op bovenstaande bedenkingen, lijkt het de VREG niet aangewezen dat de verantwoordelijkheid bij de netgebruiker wordt gelegd om een uitval of modulatie te melden, en op die manier recht te hebben op een vergoeding. Idealiter gebeurt de registratie, en daaruit volgende automatische verwerking en eventuele uitbetaling, door de netbeheerder, op basis van de opvolging van het spanningsprofiel via de digitale meter. Enkel in het geval van een klassieke meter zou – als overgangsmaatregel – de verantwoordelijkheid bij de netgebruiker gelegd kunnen worden voor het maken van een melding.

De VREG stelt voor om artikel 3.1.34/1, 3° van het Energiebesluit als volgt aan te passen:

(Gereserveerde technische flexibiliteit als vermeld in artikel 4.1.17/5, § 1, van het Energiedecreet van 8 mei 2009, is van toepassing op de volgende categorieën van netgebruikers en gebruikers die aangesloten zijn op het plaatselijk vervoernet van elektriciteit: ...)

3° netgebruikers aangesloten op laagspanning van wie de decentrale productie-installatie is aangemeld bij de elektriciteitsdistributienetbeheerder *waarbij er sprake is van een uitval van de omvormer of modulatie van de omvormer die is uitgerust met een regeling die het geïnjecteerde vermogen tijdelijk reduceert in functie van een lokale grootheid, waarbij binnen dertig dagen na de eerste waarneming of de melding, zoals vermeld in artikel 3.1.34/3 van dit besluit, het probleem nog niet verholpen is, tenzij de elektriciteitsdistributienetbeheerder binnen die termijn heeft aangetoond dat het probleem niet veroorzaakt wordt door een lokale congestie;*

Artikel 3.1.34/3, tweede lid van het Energiebesluit dient dan eveneens als volgt te worden aangepast:

*In afwijking van het eerste lid ontvangen de netgebruikers aangesloten op laagspanning, vermeld in artikel 3.1.34/1, eerste lid, 3°, in geval van toepassing van gereserveerde technische flexibiliteit een compensatie waarvan de minister de hoogte jaarlijks tegen 31 oktober bepaalt, rekening houdend met de gemiddelde prijs van elektriciteit voor afname en injectie, de waarde van de gedeefde groenestroomcertificaten, het vermogen en de technologie van de decentrale productie-installatie. De elektriciteitsdistributienetbeheerder betaalt die compensatie jaarlijks tegen 30 november. Het recht op compensatie begint vanaf de melding **door de netgebruiker met een klassieke meter of vanaf de eerste waarneming van een uitvallende of gemoduleerde omvormer door de elektriciteitsdistributienetbeheerder bij een digitale meter**, vermeld in artikel 3.1.34/1, eerste lid, 3°, en loopt zolang de netgebruiker aangesloten op laagspanning door een lokale congestie wordt getroffen.*

3. Berekening van de compensatie in het kader van technische flexibiliteit (art. 4)

We hebben geen bezwaar tegen de toevoeging van de woorden ‘ten minste’.

De VREG wenst evenwel op te merken dat, om een correcte vergoeding van technische flexibiliteit te garanderen, de vergoeding voor technische flexibiliteit ook een vergoeding voor onbalans moet bevatten. Nu kan volgens het Energiebesluit deze vergoeding bepaald worden door de Minister, en dat is nog niet gebeurd. Hierdoor worden kosten gerelateerd aan de activering van technische flexibiliteit afgeschoven op één specifieke marktpartij, zijnde de betrokken BRP wiens portfolio geïmpacteerd wordt, wat niet de bedoeling mag zijn.

Om consistentie te behouden met de eventuele compensatie voor niet-gereserveerde technische flexibiliteit, wordt het laatste lid van art. 3.1.34/4 best als volgt aangepast:

*“De elektriciteitsdistributienetbeheerder en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit berekenen de compensatie aan de hand van **ten minste** de elementen, vermeld in artikel 3.1.34/3, eerste lid.”*

4. Erfdienstbaarheden van de netbeheerder (art. 5)

Krachtens artikel 5 van het Ontwerpbesluit wordt een nieuw artikel 3.1.41/1 ingevoegd in het Energiebesluit. Op grond daarvan geniet de distributienetbeheerder een wettelijke erfdienstbaarheid op een privaat onroerend goed voor de plaatsing van een installatie als aan de in dat artikel opgesomde cumulatieve voorwaarden voldaan is. Deze bepaling geeft uitvoering aan art. 4.1.23, §3/1 van het Energiedecreet.

De VREG heeft geen opmerkingen met betrekking tot de cumulatieve voorwaarden. Deze doen blijken van het feit dat de verklaring van openbaar nut de laatste optie is en moet zijn. Er moet immers aangetoond zijn dat er geen ruimte in het openbaar domein in aanmerking komt, dat evenmin via een overeenkomst met een private eigenaar beschikt kan worden over private eigendom (i.e. vestigen van een zakelijk gebruiksrecht op een privaat onroerend goed tegen aanvaardbare economische voorwaarden), en evenmin beschikt kan worden over de nodige ruimte door dit te verbinden als last van een stedenbouwkundige vergunning.

De regeling lijkt erop neer te komen dat de netbeheerder een soort beslissing tot verklaring van openbaar nut neemt, dat minstens in die mate gemotiveerd moet zijn dat aangetoond is dat voldaan is aan de 5de voorwaarde:

“5°: de distributienetbeheerder motiveert op voldoende en redelijke wijze dat:

- a) de installatie noodzakelijk is voor de uitoefening van zijn taken, vermeld in artikel 4.1.6 van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Dat wordt bewezen aan de hand van objectieve elementen;*
- b) de reden waarom het plaatsen van een installatie het meest aangewezen is op het private onroerend goed in kwestie. Dat wordt bewezen aan de hand van technische, operationele, financiële en veiligheidsargumenten.”*

Dergelijke beslissing van de netbeheerder kan betwist worden via gerechtelijke weg. Daarnaast staat ook de bemiddelings- en beslechtsprocedure bij de VREG hiertegen open³. Een geschil met betrekking tot de wettelijke erfdiensbaarheden, en dus de beslissing die de netbeheerder neemt op basis van artikel 3.1.41/1 van het Energiebesluit (soort ‘verklaring tot openbaar nut’), kan ter bemiddeling, en ook ter beslechting voorgelegd worden aan de VREG. Dit omvat dus een nieuwe taak voor de VREG, die zal moeten (kunnen) oordelen of aan de vijf cumulatieve voorwaarden voldaan is.

De vraag rijst welke de omvang van de taak van de VREG hierin kan of moet zijn.

In het bijzonder voor wat betreft de 5de voorwaarde (hierboven geciteerd), is niet duidelijk welke ‘objectieve elementen’ door de distributienetbeheerder kunnen worden aangevoerd. Dit wordt niet door de regelgever verder ingevuld, noch wordt dit verder toegelicht in de nota aan de Vlaamse regering. Hetzelfde geldt voor de technische, operationele, en financiële argumenten en veiligheidsargumenten.

De VREG is niet goed geplaatst om zich volledig in de plaats te stellen van de netbeheerder bij het oordelen over de meest aangewezen plaats voor een installatie van het net, en in het bijzonder om veiligheidsargumenten te beoordelen. De bindende beslissing die de VREG in voorkomend geval zou moeten nemen bij de beslechting van een bij hem aanhangig gemaakt geschil, zou er hoogstens in kunnen bestaan dat een marginale toetsing plaatsvindt. Dit kan beter nog verduidelijkt worden in de nota aan de Vlaamse Regering.

³ Het handelt immers om een uitvoeringsbepaling van artikel 4.1.23 van het Energiedecreet, dat ressorteert onder titel IV van het Energiedecreet. Zodoende ressorteert een beslissing op grond van nieuwe artikel 3.1.41/1 Energiebesluit, in ontwerp, onder de het toepassingsgebied van artikelen 3.1.4/2. en 3.1.4/3. van het Energiedecreet.

5. Structurele verlenging van de winterperiode met een afsluitingsverbod (art. 8)

Huishoudelijke afnemers die van het elektriciteits- of aardgasnet afgesloten zullen worden, worden op dat moment beleverd door Fluvius als sociale leverancier. De nettokosten of -opbrengsten die Fluvius heeft uit de aankoop en verkoop van energie als sociale leverancier, worden conform de tariefmethodologie 2021-2024⁴ als endogene kosten beschouwd en op overeenkomstige wijze verrekend in de distributienettarieven. In dat opzicht kan de verlenging van de winterperiode een impact hebben op de distributienettarieven. Een klant bij de sociale leverancier krijgt zo een maand meer tijd om eventuele schulden op te bouwen in het geval de gedropte afnemer één maand langer beleverd moet worden. Gelet op het beperkte aantal afnemers dat jaarlijks effectief wordt afgesloten en gelet op het feit dat het enkel een verlenging met één maand betreft, schatten we dat de impact op de distributienettarieven uiterst beperkt zal zijn.

6. Wijzigingen aan premies (art. 9-17)

In de tariefmethodologie 2021-2024 worden de nettokosten van de elektriciteits-distributienetbeheerders van de financiële openbaredienstverplichtingen met betrekking tot het stimuleren van rationeel energieverbruik en het gebruik van hernieuwbare energiebronnen opgelegd in het Energiebesluit als exogene kosten beschouwd en één-op-één verrekend in de distributienettarieven. De betreffende wijzigingen kunnen dus, voor zover deze een verruiming of verenging (en niet enkel een verduidelijking) van het toepassingsgebied van de REG-premies inhouden, ook een impact hebben op de distributienettarieven. Gelet echter op de mogelijke financiering via art. 6.4.1/12 §2 en §3 en gelet op de beperkte grootteorde van de betreffende wijzigingen, schatten we dat de impact op de distributienettarieven uiterst beperkt is.

⁴ <https://www.vreg.be/nl/tariefmethodologie-2021-2024>

Conclusie

Het Ontwerpbesluit bevat een aantal praktische uitvoeringsbepalingen en wijzigingen aan het Energiebesluit (o.a. afbouw van de levering van energiediensten door de distributienetbeheerders⁵, het faciliteren van het tijdelijk openzetten van de gebruikerspoort om technische gegevens lokaal en digitaal te kunnen uitlezen, bepaling van de modaliteiten van de meldingsplicht voor installateurs van elektriciteitsopslagfaciliteiten, vastlegging van de voorwaarden voor het toekennen erfdiensbaarheden aan de distributienetbeheerder met oog op de plaatsing van een distributiecabine en het structureel verlengen van de winterperiode met een afsluitingsverbod).

Bij de artikelen 2 tot en met 5 maken we een aantal punctuele opmerkingen die best nog verwerkt worden in het Ontwerpbesluit of de bijhorende nota aan de Vlaamse Regering

Artikel 2 van het Ontwerpbesluit geeft uitvoering aan art. 4.1.8/5 van het Energiedecreet: er wordt bepaald welke andere netwerken de distributienetbeheerders kunnen bezitten, ontwikkelen, beheren en exploiteren. **Het lijkt de VREG wenselijk om eerst na te gaan welke consequenties dergelijke andere netwerkactiviteiten kunnen hebben op de kosten en baten van de distributienetbeheerders, vooraleer deze andere netwerkactiviteiten vast te leggen:** Zijn er synergievoordelen? Of leiden deze activiteiten juist tot een verminderde focus op de kerntaken van de elektriciteits- en aardgasdistributienetbeheerders? En indien er synergievoordelen zijn, op welke manier worden deze toegewezen aan de gebruikers van de verschillende netten? De termijn waarbinnen de Vlaamse Regering de VREG heeft verzocht om een advies te verstrekken over dit ontwerp van besluit, stelt ons niet in staat een diepgaande studie uit te voeren die op bovenvermelde vragen een compleet antwoord kan bieden.

De VREG heeft verder ernstige bezwaren bij de invoering van de zogenaamde “droopregeling”, zoals voorzien in artikel 3 van het Ontwerpbesluit. **Het lijkt niet aangewezen om de verantwoordelijkheid bij de netgebruiker te leggen om een uitval of modulatie te melden, en op die manier recht te hebben op een vergoeding.** Idealiter gebeurt de registratie, en daaruit volgende automatische verwerking en eventuele uitbetaling, door de netbeheerder, op basis van de registratie van het spanningsprofiel via de digitale meter.

De tarifaire impact van het Ontwerpbesluit is wellicht nihil. Enkel de voorziene wijzigingen aan premies en de structurele verlenging van de winterperiode met een afsluitingsverbod kan een uiterst beperkte tarifaire impact hebben.

⁵ Zie in dit kader evenwel onze bedenkingen in ons advies bij het decretale kader inzake de kerntaken van de netbeheerders ([ADV-2023-04](#)).